

SÈRIE 2

Exercici 1 (5 punts)

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa:

" El frigidari del bany, en les parets oposades del qual apareixen arrodonides dues banyeres, és espaiós. A continuació hi ha una sala de massatges i l'hipocaust; després vénen dues cambres més elegants que no pas luxoses; s'hi ajunta la piscina d'aigua calenta, des de la qual els nedadors contemplen el mar, i no massa lluny hi ha una pista de joc de pilota que rep la major escalfor del sol a l'hora de la posta".

El principal criteri que s'aplicarà en la valoració serà que l'estudiant hagi reflectit amb coherència i cohesió el sentit general del text i el de cada una de les frases, encara que això vagi en detriment de la "literalitat" estricta. Si l'alumne ha palesat el sentit d'una frase, el corrector /-ra no podrà deduir punts perquè la traducció no reflecteixi literalment cadascun dels elements gramaticals.

Sense oblidar la primera premissa, es valorarà molt positivament la bona interpretació d'aquelles frases o construccions que tenen una dificultat o interès especials, ja sigui morfosintàctic o estilístic, que són:

- *Cuius in contrariis parietibus duo baptisteria sinuantur*
- *Quod occurrit calidissimo sol inclinato iam die*

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals: 8, 9, 10, 11, 22, 23.

Exercici 2 (1 punt).

OPCIÓ A:

1. In parietibus cellae frigidariae **baptisterium sinuatur**.
2. Procul **sunt sphaeristeria quae occurrunt** calidissimo soli.

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 8 i 24 referit als punts 2.6, 2.7 i 2.8 dels continguts conceptuals i al punt 4 dels continguts procedimentals.

OPCIÓ B: 1 C, 2 C, 3 F, 4 F.

Cada encert es valora amb 0.25 punts. Els errors en l'elecció tenen una penalització.

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 10 i 25 referits al punt 1 dels continguts conceptuals i al punt 6 dels continguts procedimentals.

Exercici 3 (2 punts).

OPCIÓ A: 1a; 2c; 3d; 4c.

Cada encert es valora amb 0.5 punts. Els errors en l'elecció tenen una penalització.

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 11 i 12 referits als punts 3.3 i 5.4 dels continguts conceptuals.

OPCIÓ B:

1. Historiografia. Tit Livi. *Des dels orígens de Roma*.
2. Èpica. Virgili. *L'Eneida*.
3. Dramatúrgia. Plaute (Terenci). *La comèdia de l'olla, El soldat fanfarró, etc.*
4. Elegia. Ovidi (Properci, Tibul). *L'art d'estimar, Els amors, Les Heroïdes, Remeis a l'amor etc.*

Cada ítem es valora amb 0.5 punts.

En aquest exercici s'avalua l'objectiu terminal 17 referit al punt 4.4 dels continguts conceptuals.

Exercici 4 (2 punts)

Aquesta qüestió no ha de ser contestada exhaustivament. N'hi ha prou que l'estudiant respongui amb precisió les qüestions que se li ofereixen com a guia en l'enunciat de la pregunta. Es valorarà molt la correcció i l'adequació sintàctica.

El corrector /-ra valorarà negativament qualsevol resposta general que no s'adigui a la pregunta concreta, tot i que reflecteixi que l'estudiant té altres coneixements.

Si apareixen els conceptes en negreta o similars, el corrector/-ra atorgarà la màxima puntuació. Si l'examinand afegeix informacions complementàries que s'adiguin a l'enunciat de la pregunta, el corrector les tindrà en compte per arrodonir la qualificació.

OPCIÓ A:

1. En el cas d'aquest relleu cal destacar la **posició de tot el cos** de Crist que reproduceix exactament la de Laocoont; **hi manca**, però, una clara **referència als fills i a la serp**.
2. En aquest cas cal destacar **només la posició de les dues cames** absolutament idèntica a la de l'escultura antiga i **l'expressió del rostre**, tot i que en **varia la inclinació** respecte al cos.
3. En aquest cas cal subratllar que **la direcció del cos és la mateixa** que la del Laocoont antic tot i que **estan permutades les posicions de les cames**; en canvi, **el cap i la posició dels braços és gairebé exacta**.
4. L'autor del còmic evoca tot el grup antic **reproduint exactament** totes les figures, tant pel que fa a la posició dels cossos com a la de les mans, les dels caps i les dels braços. Igualment substitueix les serps per les baderetes i hi afegeix la figura del quart germà Dalton sota els peus dels altres tres. De fet, aquesta és **la representació més "fidel" del grup antic**.
5. Clarament hi reconeixem el grup per **la presència de tres personatges entortolligats per les espirals de la serp**. La **gran diferència** rau en el fet que aquesta pintura **és la representació inversa del grup**.
6. Aquesta pintura evoca el grup antic de **manera molt més simbòlica**. El món antic ens és evocat per la presència de la columna i de la lira. El **pintor reproduceix exactament alguns elements del grup antic** (els rostres i els braços), però **dóna més importància a les dues serps** col·locant-les en la part central de la pintura.

Si l'estudiant ha analitzat bé les 6 il·lustracions, 1,5 punts; 5 o 4 il·lustracions, 1 punt; 3 il·lustracions, 0,5 punts; 2 il·lustracions, 0,25 punts. Per la valoració personal justificada sobre la necessitat de conèixer l'obra antiga per entendre la resta 0,5 punts, a criteri del corrector.

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 18 i 19 referits al punt 5.2 dels continguts conceptuals.

OPCIÓ B:

- **A és el frigidarium** (i *apoditerium*). El frigidarium era l'indret on es prenien els banys freds i es reconeix per la presència de la banyera amb els dos graons.
- **B és el tepidarium** o sala temperada. Es reconeix per la presència de l'hipocaust sense cap mena de banyera.
- **C és el caldarium** o sala de banys calents. Es reconeix per la presència de l'hipocaust amb una banyera d'aigua temperada per l'escalfor i perquè és la cambra més propera al forn.

- El dispositiu representat pels números 1, 2 i 3 és el que **permetia escalfar les habitacions calentes**. Consta d'un *prae-furnium* [1], **forn on es cremava la llenya**, connectat a l'*hypocauston* [2] i a les **parets dobles (tubuli) per on circula l'aire calent**. L'hipocaust és un **àmbit subterrani** que, mitjançant les *pilae*, **aguanta un fals terra (suspensurae) per on circula l'aire calent**.
- Quan una persona entrava en aquestes termes, primer **deixava la roba en els departaments que hi havia a la paret de la dreta de l'entrada i, a continuació, prenia el bany fred, passava al tepidari i accedia al caldari on prenia un bany calent**.

En aquest exercici s'avalua l'objectiu terminal 16 referit al punt 4.3 dels continguts conceptuals i al punt 7 dels continguts procedimentals.

SERIE 5**Exercici 1 (5 punts)**

Tot i que la versió correcta del text pot adoptar formes distintes, donem la següent com a pauta orientativa, amb els punts que corresponen a cada frase ben traduïda:

"Aurelià es va dirigir contra Zenòbia, que mantenia l'imperi oriental en nom dels seus fills. En el camí va dur a terme molts tipus de guerres. A Tràcia va vèncer els bàrbars que li sortiren a l'encontre; va matar el cap dels gots una vegada travessat el Danubi. Des d'allí, per Bizanci va fer cap a Bitínia i la va conquerir sense entaular cap batalla".

El principal criteri que s'aplicarà en la valoració serà que l'estudiant hagi reflectit amb coherència i cohesió el sentit general del text i el de cada una de les frases, encara que això vagi en detriment de la "literalitat" estricta. Si l'alumne ha palesat el sentit d'una frase, el corrector /-ra no podrà deduir punts perquè la traducció no reflecteixi literalment cadascun dels elements gramaticals.

Sense oblidar aquesta primera premissa, es valorarà molt positivament la bona interpretació d'aquelles frases o construccions que tenen una dificultat o interès especials, ja sigui morfosintàctic o estilístic, que són:

- *quae filiorum nomine imperium orientale tenebat.*
- *barbaros occurrentes.*

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals: 8, 9, 10, 11, 22, 23.

Exercici 2.

OPCIÓ A: ad; ut; cum; ut.

Cada encert es valora amb 0.25 punts. Els errors en l'elecció tenen una penalització.

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 10 i 24 referits als punts 2.5 i 2.8 dels continguts conceptuals.

OPCIÓ B:

1. ad transitum
2. barbarorum dux
3. itinera
4. trans Danuuium

Cada encert es valora amb 0.25 punts. Els errors en l'elecció tenen una penalització.

En aquest exercici s'avalua l'objectiu terminal 24 referit als punts 2.6 i 3.1 dels continguts conceptuals.

Exercici 3

OPCIÓ A:

1. La número 4, perquè és completament rectangular i dibuixa illes de cases regulars, l'àrea central del fòrum, etc.
2. La de Tàrraco és la número 1; la de Roma, la número 3; i la de Bàrcino, la número 6.

En aquest exercici s'avalua l'objectiu terminal 16 referit al punt 4.5 dels continguts conceptuals.

OPCIÓ B:

- 1 c. Europa (Comissió Europea) en comptes d'anar segura sobre el toro, s'agafa desesperadament a la "una vaca" morta per no caure en el buit.
- 2 b. L'embranchida inicial del toro es va transformant amb el pas del temps en pas de tortuga; Europa, somrient al principi, va esdevenint més seriosa fins a arribar a la tristesa per la lentitud del procés.
- 3 d. El toro ha estat substituït per un tanc; Europa porta una màscara de gas; de l'arbre en pengen bombes, i del terra neixen baionetes.
- 4 a. L'agressivitat del toro representa el nazisme alemany; Europa, espantada, en comptes d'anar asseguda feliç sobre l'animal, va cargolada sobre la seva esquena i mostra un rostre de terror.

Per cada encert en l'aparellellament de les imatges amb sengles descripcions 0.25. Per cada encert en la justificació 0.25.

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 18 i 29 referits al punt 5.2 dels continguts conceptuals i al punt 7 dels continguts procedimentals.

Exercici 4 (2 punts)

Aquesta qüestió no ha de ser contestada exhaustivament. N'hi ha prou que l'estudiant respongui amb precisió les qüestions que se li ofereixen com a guia en l'enunciat de la pregunta. Es valorarà molt la correcció i l'adequació sintàctica.

El corrector /-ra valorarà negativament qualsevol resposta general que no s'adigui a la pregunta concreta, tot i que reflecteixi que l'estudiant té altres coneixements.

Si apareixen els conceptes en negreta o similars, el corrector/-ra atorgarà la màxima puntuació. Si l'examinand afegeix informacions complementàries que s'adiguin a l'enunciat de la pregunta, el corrector les tindrà en compte per arrodonir la qualificació.

OPCIÓ A:

- **El procés d'aculturació d'un territori conquerit per part dels romans.**
- L'examinand ha de citar l'època en què començà la presència romana a la península, i concretament als Països Catalans (p.e. 218 aC) i contraposar-ho a l'època de conquesta d'altres territoris (p. e. Gàl·lia (s. I aC), Dàcia (s. II dC), Egipte, (s. I aC), Macedònia i Acaia (s. II aC), etc.).
- **La integració dels soldats i funcionaris romans** -o prèviament romanitzats- a la vida indígena a través dels **matrimonis mixtos; el prestigi de la cultura invasora**; la necessitat d'adaptar-se a la llengua i a les estructures romanes si hom volia progressar socialment, etc.
- **Sí, foren el substrat** que va modificar bàsicament el llatí de cada indret conquerit, el qual sobre la base del llatí vulgar va donar pas a la formació de les llengües romàniques.
- **Va influir, però no fou determinant, ja que en territoris amb presència romana des de molt antuvi (p.e. Numídia, Grècia) no es desenvolupar cap llengua romànica, mentre en que territoris de conquesta molt tardana (Dàcia) sí.**

En aquest exercici s'avalua l'objectiu terminal 4 referit als continguts conceptuals 1.3

OPCIÓ B:

1. **La situació a les fronteres cada vegada fou més inestable.** Durant el segle III, **els bàrbars**, sobre tot al Danubi i a l'orient, **intensificaren els seus atacs de manera simultània**. Aquesta situació s'accentuà **a partir del segle IV**, de tal manera que fins i **tot alguns bàrbars aconseguiren penetrar fins a l'interior de l'imperi**. **En el segle V**, en les fronteres occidentals del Rin i del Danubi, s'accentuà la pressió fins que **els bàrbars s'apoderaren de la part occidental de l'imperi**.
2. **Es va passar del govern d'un únic personatge**, l'emperador, el *princeps*, **a un govern quadripartit, anomenat tetrarquia o dominat en què hi havia quatre governants**: un emperador i un august que eren assistits per sengles *caesares*.

3. **L'imperi es va dividir en quatre parts, dues a occident i dues a orient**, cadascuna d'elles amb una capital diferent (Milà, Trèveris, Nicomèdia i Sirmium).
4. **L'any 476 els hèruls, un poble bàrbar** comandat per Odòacre, **va entrar a Roma i va destituir l'últim emperador**, Ròmul Augústul.
5. **El nom de qualsevol emperador a partir de Dioclecià, que no sigui Aurelià.**

En aquest exercici s'avaluen els objectius terminals 3 i 13 referits al punt 4.1 dels continguts conceptuals.